

Ochrana obyvatelstva

Název opory

-

ÚVOD DO STUDIA PŘEDMĚTU, CÍLE VÝUKY, ZÁKLADNÍ POJMY, ZÁKLADNÍ PRÁVNÍ NORMY

mjr. Ing. Jan KYSELÁK, Ph.D.,

tel.: +420 973 44 3918, e-mail: jan.kyselak@unob.cz

Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Projekt: **Vzdělávání pro bezpečnostní systém státu**

(reg. č.: CZ.1.01/2.2.00/15.0070)

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

DOPORUČENÁ LITERATURA :

1. Právní normy uvedené v přednášce

ÚVOD DO STUDIA PŘEDMĚTU

Problematika ochrany obyvatelstva a uplatňování jejich nástrojů při vzniku mimořádných událostí a krizových situací má své nezastupitelné místo v každé rozvinuté společnosti, Českou republiku nevyjímaje. Na uplatňování těchto nástrojů se podílí řada složek, jejichž místo je nezastupitelné.

Ochrana obyvatelstva je stará jako lidstvo samo. Již od pradávna se snažilo obyvatelstvo chránit sebe, své blízké i svůj majetek prostřednictvím opatření, která dnes vygradovala v přesný a plánovitý systém, řešený ve spolupráci mnoha složek danými právními normami.

Těmto nástrojům a jejich plánování a uplatňování jak v rovině teoretické, tak i praktické je věnován tento předmět.

CÍLE VÝUKY

Cílem přednášky je seznámit studenty se základními opatřeními organizovanými ve prospěch ochrany obyvatelstva v České republice a se základními pojmy a právními normami, které podporují tuto oblast.

1 ZÁKLADNÍ OPATŘENÍ ORGANIZOVANÁ VE PROSPĚCH OCHRANY OBYVATELSTVA V ČESKÉ REPUBLICE

Mezi tato opatření lze zařadit zejména opatření definovaná v Zákoně 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému.

Mezi tato opatření zejména řadíme:

- varování a vyrozumění
- evakuaci
- ukrytí
- nouzové přežití
- záchranné a likvidační práce;
- zdravotnické služby včetně první pomoci a také náboženská pomoc;
- boj s požáry;
- zjišťování a označování nebezpečných oblastí;
- dekontaminace a podobná ochranná opatření;

- okamžitá pomoc při obnově a udržování pořádku v postižených oblastech;
- okamžitá oprava nezbytných veřejných zařízení;
- bezodkladné pohřební služby;
- pomoc při ochraně předmětů nezbytných k přežití.

Všechna tato opatření jsou v rámci České republiky připravována a v případě opatření i realizována a to jednotlivými resorty, v jejichž kompetenci tato opatření jsou (blíže viz ostatní přednášky).

2 ZÁKLADNÍ POJMY

Mezi základní pojmy užívané v rámci ochrany obyvatelstva můžeme zařadit a definovat zejména následující:

a) **integrovaný záchranný systéme** - koordinovaný postup jeho složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací,

b) **mimořádná událost** - škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací,

c) **záchranné práce** - činnost k odvrácení nebo omezení bezprostředního působení rizik vzniklých mimořádnou událostí, zejména ve vztahu k ohrožení života, zdraví, majetku nebo životního prostředí, a vedoucí k přerušení jejich příčin,

d) **likvidační práce** - činnosti k odstranění následků způsobených mimořádnou událostí,

e) **ochrana obyvatelstva** - plnění úkolů civilní ochrany,¹⁾ zejména varování, evakuace, ukrytí a nouzové přežití obyvatelstva a další opatření k zabezpečení ochrany jeho života, zdraví a majetku,

f) **zařízení civilní ochrany** - součásti právnické osoby nebo obce určené k ochraně obyvatelstva; tvoří je zaměstnanci nebo jiné osoby na základě dohody a věcné prostředky,

g) **věcná pomoc** - je poskytnutí věcných prostředků při provádění záchranných a likvidačních prací a při cvičení na výzvu velitele zásahu, hejtmána kraje nebo starosty obce; věcnou pomocí se rozumí i pomoc poskytnutá dobrovolně bez výzvy, ale se souhlasem nebo s vědomím velitele zásahu, hejtmána kraje nebo starosty obce,

h) **osobní pomoc** - je činnost nebo služba při provádění záchranných a likvidačních prací a při cvičení na výzvu velitele zásahu, hejtmana kraje nebo starosty obce; osobní pomocí se rozumí i pomoc poskytnutá dobrovolně bez výzvy, ale se souhlasem nebo s vědomím velitele zásahu, hejtmana kraje nebo starosty obce.

Všechny tyto pojmy se odráží v další výuce v rámci jednotlivých témat

3 ZÁKLADNÍ PRÁVNÍ NORMY

Oblast ochrany obyvatelstva podporuje řada norem, ať již zákonné či podzákonné povahy. Jejich rozdělení je možno provést následovně:

I. Ústavní zákony

Zákon 1/1993 Sb., Ústava České republiky

Zákon 110/1998, Sb., o bezpečnosti České republiky

II. Ostatní zákony a podzákoné právní normy

Zákon 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému

Vyhláška 328/2001 Sb., o některých podrobnostech
zabezpečení integrovaného záchranného systému

Vyhláška 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů
ochrany obyvatelstva

**Zákon 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých
zákonů (krizový zákon)**

Nařízení vlády 462/2000 Sb., k provedení § 27 odst. 8 a § 28
odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně
některých zákonů (krizový zákon)

**Zákon 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové
stavy a o změně některých souvisejících zákonů**

**Zákon 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů
(vodní zákon)**

Vyhláška 236/2002 Sb., o způsobu a rozsahu zpracovávání
návrhu a stanovování záplavových území

**Zákon 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených
vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo
chemickými přípravky a o změně zákona č. 258/2000 Sb., o
ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících
zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 320/2002 Sb.,
o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením
činnosti okresních úřadů, ve znění pozdějších předpisů, (zákon
o prevenci závažných havárií)**

Vyhláška 256/2006 Sb., o podrobnostech systému prevence
závažných havárií

Zákon 219/1999 Sb., o ozbrojených silách ČR

Zákon 222/1999 Sb., o zajišťování obrany ČR

Zákon 585/2004 Sb., o branné povinnosti a jejím zajišťování

Bezpečnostní strategie ČR

Vojenská strategie ČR

ZÁVĚR

Oblast ochrany obyvatelstva je velmi širokou oblastí s multidisciplinárním charakterem.

Při realizaci opatření ochrany obyvatelstva je nezbytná jak podpora v unifikovaném pojmosloví, tak i zejména v oblasti právních norem, které tuto oblast podporují a na jejichž základě je její celá realizace založena.

